

מזכר

לכבוד:
רשות לניירות ערך – לידי עו"ד ענבל גאון
מחלקת תאגידיים
כנפי נשרים 22 ירושלים

ג.ג.

הנדון: הרחבת הניתוח למקרים המתוארים בנספח ג' - מקרים להשוואה וההקשר לחברת החשמל

1. פניה מקדמית מיום 11 ביולי, 2018
2. פניה מקדמית מיום 5 בספטמבר, 2018

בהמשך לבקשתכם מיום 4 לאוקטובר, 2018 להלן התייחסותנו:

כללי:

הקביעה האם התקשרות של הממשלה עם חברה בבעלותה בוצעה בכובעה כבעלים או בכובעה כריבון דורשת בחינה מדוקדקת של מכלול הנסיבות והעובדות ומאפייני ההתקשרות הספציפית ולא ניתן בהכרח ללמוד מהתקשרות אחת על התקשרות אחרת, כמו גם יתכן אף שבמסגרת אותה התקשרות עשויה הממשלה לשקול שיקולים חיצוניים לצד שיקולי בעלים ולא תמיד יהא ניתן להפריד ביניהם. באופן עקרוני, סיווג ההתקשרות כהתקשרות עם בעלים או כהתקשרות עם ריבון תתבסס על מהות ההתקשרות, על כוונת הממשלה בהתקשרות ושאלות כגון- האם התקשרויות כאלה מבוצעות עם חברות אחרות, מהן התועלות המשקיות בהתקשרויות ועוד..

כך לדוגמא סביר להניח שהתקשרות של שינוי מבני ורה- ארגון החזקות הממשלה בחברה בת תקבל צביון של התקשרות עם בעלים ולא התקשרות עם ריבון. באופן דומה, סביר להניח שסובסידיה שמוענקת לחברה שמעניקה שירותים לציבור "בהפסד" תקבל צביון של התקשרות עם ריבון.

עוד חשוב להדגיש כי ישנה חשיבות גם לתקינה החשבונאית שהייתה בתוקף במועד ההתקשרות בין הממשלה לחברה היות ולהערכתנו במסגרת תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו-1996, בעסקאות מסוימות בין הממשלה לחברה בבעלותה לא בוצעה הבחנה בין הכובע של הממשלה כריבון לבין הכובע של הממשלה כבעלת מניות.

המקרים להשוואה המתוארים להלן נבדלים מהמקרה הנידון גם במישור הטכני (לדוגמא ברובם הועברו נכסים מהמדינה לחברה הממשלתית ואילו במקרה הנידון המקרה הוא הפוך), וגם באינטרס של הממשלה (לדוגמא במקרה של תע"ש האינטרס של הממשלה היה לחזק את האיתנות הפיננסית של החברה לפני הפרטה ואילו במקרה הנידון, בהתאם לתיקון לחוק, הממשלה אישרה את הסדרי הנכסים מאחר וראתה בכך תועלות משקיות).

מטו התמכים הישראלי

להלן תמצית המקרים להשוואה:

חברה	תקינה חשבונאית רלוונטית במועד הרישום	תיאור ההתקשרות עם הממשלה	טיפול חשבונאי	הקשר למקרה שלנו
חנ"י	תקינה ישראלית (2005) תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו-1996, בלבד.	שינוי החוק ומבנה הפעילות- העברת קרקעות ופעילות <u>מרשות הנמלים</u> למדינה ולאחר מכן מהמדינה לחברת <u>נמלי ישראל</u> (חנ"י). חנ"י תשלם למדינה תמלוגים ודמי שימוש בשיעור קבוע מהכנסותיה.	רישום הנכסים וההתחייבויות נעשה כנגד ההון העצמי, ולפי עלותם בספרי הישות המעבירה (רשות הנמלים). בשנת 2013 חנ"י עברה לדווח לפי IFRS והעלות של פריטי הרכוש הקבוע נקבעה לפי שוים ההון (בהתאם להוראות המעבר ל-IFRS).	מקרה זה שונה מהמקרה של חנ"י וזאת מהסיבות הבאות: 1- <u>רה- ארגון</u> - במקרה זה מדובר בהעברת נכסים מישות אחת לישות אחרת תחת אותה שליטה, ו"חיסול" הישות המעבירה. 2- <u>מדובר בהענקת נכסים ולא במשיכת נכסים</u> - הענקת נכסים ללא תמורה לרוב מהווה השקעת בעלים ומטופלת במישור ההוני. 3- <u>תקנות ני"ע</u> - חנ"י רואה את העמדת המקרקעין לחברה לשם מימוש מטרותיה כפעולה של הממשלה כריבון, יחד עם זאת, תקנות ני"ע שהיו בתוקף לא ביצעו הבחנה בין הכובעים השונים של הממשלה. ראה לעניין זה גם רכבת ישראל. 4- יתרות הפתיחה של הנכסים שהועברו (הכרה לפי עלותם בספרי הישות המעבירה) נקבעו בתקנות רשות הספנות והנמלים (יתרות פתיחה בדוחות כספיים של חברת הפיתוח והנכסים), התשס"ט-2008.
חנ"י	IFRS (2016)	הסכם פיזיויים בין החברה למדינה בגין שינוי ייעוד קרקע אשר הייתה מצויה בחכירה של החברה והעמדתה לטובת משרד התחבורה.	הפיצוי הוכר כהכנסה אחרת.	ניתן לראות קורלציה מסוימת בין מקרה זה למקרה של חנ"י וזאת מהסיבות הבאות: <u>פעולה ריבונית</u> - שינוי ייעוד הקרקע והעמדתה לטובת משרד התחבורה לצרכי פיתוח תשתיות ומתן הפיצויים לחברה התבצעו בכפוף לחוקי המדינה.
רכבת ישראל	במועד ההתקשרות (2003)- תקינה ישראלית- תקנות ניירות ערך בלבד. בשנת 2010 עברה החברה לדווח לפי IFRS	שינוי החוק ומבנה הפעילות- העברת הפעילות <u>מרשות הנמלים</u> למדינה ולאחר מכן מהמדינה לחברת <u>רכבת ישראל</u> .	במועד ההתקשרות רישום הנכסים וההתחייבויות נעשה כנגד ההון העצמי אך עם המעבר ל- IFRS נערך תיקון רטרואקטיבי והנכסים נרשמו כנגד הכנסה נדחית (מענק השקעה) בסכום סמלי. החברה רואה בהעברת הנכסים כפעולה של המדינה כריבון ולא כבעלת שליטה.	מקרה זה שונה מהמקרה של חנ"י וזאת מהסיבות הבאות: 1- <u>רה- ארגון</u> - במקרה זה מדובר בהעברת נכסים מישות אחת לישות אחרת תחת אותה שליטה, ו"חיסול" הישות המעבירה. 2- <u>מדובר בהענקת נכסים ולא במשיכת נכסים</u> . יחד עם זאת, אנו רואים קורלציה מסוימת בין מקרה זה למקרה של חנ"י וזאת מאחר ובהתאם להוראות IFRS, החברה בחנה האם מדובר בפעולה של הממשלה בכובעה כריבון או בכובעה כבעלת מניות, וזאת בהתאם לנסיבות המקרה.

חברה	תקינה חשבונאית רלוונטית במועד הרישום	תיאור ההתקשרות עם הממשלה	טיפול חשבונאי	הקשר למקרה שלנו
נצר השרון (תע"ש הישנה)	ישראלית (2016) - תקן חשבונאות מספר 23 - הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה.	שינוי מבני- העברת הקרקעות מתע"ש הישנה למדינה ולאחר מכן הקצאת זכויות שימוש בקרקעות בפטור ממכרז לתע"ש החדשה על ידי המדינה כנגד הקצאת הון מניות למדינה (ללא תשלום כספי)	הקרקעות נגרעו כנגד ההון, ולפי ערכם בספרים.	מקרה זה שונה מהמקרה של חח"י וזאת מהסיבות הבאות: 1- <u>רה- ארגון</u> - מדובר בהעברת נכסים בין שתי ישויות תחת אותה שליטה, כחלק מתהליך השינוי המבני וההפרטה וזאת להבדיל מהמקרה של חח"י בו העברת קרקעות למדינה נעשית בכפוף להוראת חוק. 2- מדובר בהענקת נכסים ולא במשיכת נכסים- הענקת נכסים ללא תמורה לרוב מהווה השקעת בעלים ומטופלת במישור ההוני. 3- <u>הנפקת מניות</u> - בהתאם להסכמים הנכסים הוענקו כנגד הקצאת הון מניות למדינה. 4- <u>חיסול הפעילות בישות המעבירה</u> - בהתאם לתקן 23 היו צריכים לכאורה לשערך את הקרקעות ולגרוע אותן לפי שווים ההוגן. יחד עם זאת, מאחר ולאחר השינוי המבני לא נותרה פעילות כלכלית תע"ש הישנה, אין משמעות לטיפול החשבונאי שיושם.
תע"ש מערכות (תע"ש החדשה)	IFRS		הנכסים (זכויות השימוש בקרקעות) הוכרו בשוים ההוגן כנגד הון מניות ופרמיה	
נצר השרון (תע"ש הישנה)	ישראלית (2016) - תקן חשבונאות מספר 23.	שינוי מבני- העברת הפעילות מתע"ש הישנה לתע"ש החדשה	הפעילות נגרעה כנגד ההון ולפי ערכה בספרים ולא בוצע שיערוך.	מקרה זה שונה מהמקרה של חח"י וזאת מהסיבות הבאות: <u>רה- ארגון</u> - מדובר בהעברת נכסים בין שתי ישויות תחת אותה שליטה, וזאת כחלק מתהליך של שינוי מבני וההפרטה.
תע"ש מערכות (תע"ש החדשה)	IFRS		As Pooling - רישום הנכסים וההתחייבויות נעשה כנגד ההון העצמי, ולפי עלותם בספרי הישות המעבירה.	
תע"ש מערכות (תע"ש החדשה)	IFRS	במסגרת השינוי המבני הועברה מתע"ש הישנה לתע"ש החדשה זכות לקבלת מענק מרמ"י בסך 1.2 מיליארד ש"ח בגין פינוי מתחם רמת השרון ובינוי מתחם חליפי ברמת בקע.	המעבר ממתחם רמת השרון טרם בוצע לכן לא בוצע רישום בספרי החברה בגין המענק, אך בהתאם למדיניות החשבונאית של החברה, המענק מהווה עסקה עם המדינה כבועה כבעלת שליטה.	מקרה זה שונה מהמקרה של חח"י וזאת מהסיבות הבאות: המענק בגין פינוי בינוי ניתן לחברה כחלק בלתי נפרד מההתקשרות הכוללת של החברה עם המדינה בכובעה כבעלת מניות.

חברה	תקינה חשבונאית רלוונטית במועד הרישום	תיאור ההתקשרות עם הממשלה	טיפול חשבונאי	הקשר למקרה שלנו
בז"ן	ישראלית (2002) - תקנות ניירות ערך בלבד.	הסדר הנכסים - בין החברה למדינה התגלעה מחלוקת אודות הוראות החוק בנוגע לבעלות על נכסי החברה עם פקיעת הזיכיון. בשנת 2002 נחתם הסדר הנכסים (ובשנת 2007 הוא תוקן). במסגרת הסדר הנכסים הוסכם כי הקרקעות יהיו בבעלות המדינה ויוחכרו לחברה.	המקרקעין שהוחכרו לחברה במסגרת הסכם הנכסים מוצגים ללא עלות, בהתאם לתקנות ני"ע.	אנו רואים קורלציה בין מקרה זה למקרה של חח"י, יחד עם זאת, תקנות ני"ע שהיו בתוקף לא ביצעו הבחנה בין הכובעים השונים של הממשלה.

בברכה,

חתום במקור

אבי דויטשמן, רו"ח
סמנכ"ל כספים וכלכלה ופיתוח עסקי

יובהר: המידע כולו או חלקו עשוי להיות "מידע פנים" כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 והשימוש בו מהווה עבירה על חוק זה אשר עלולות להיות לה השלכות פליליות. על כן
אנו מבקשים לשמור מידע זה בסודיות

מכון החקיקה הישראלי

חברת החשמל לישראל בע"מ. The Israel Electric Corporation Ltd

המשרד הרשום: נתיב האור 1, ת"ד 10 חיפה, 31000, פקס: 972-072-3428139, POB 10, Netiv Haor 1, Haifa, Israel

<http://www.israel-electric.co.il>